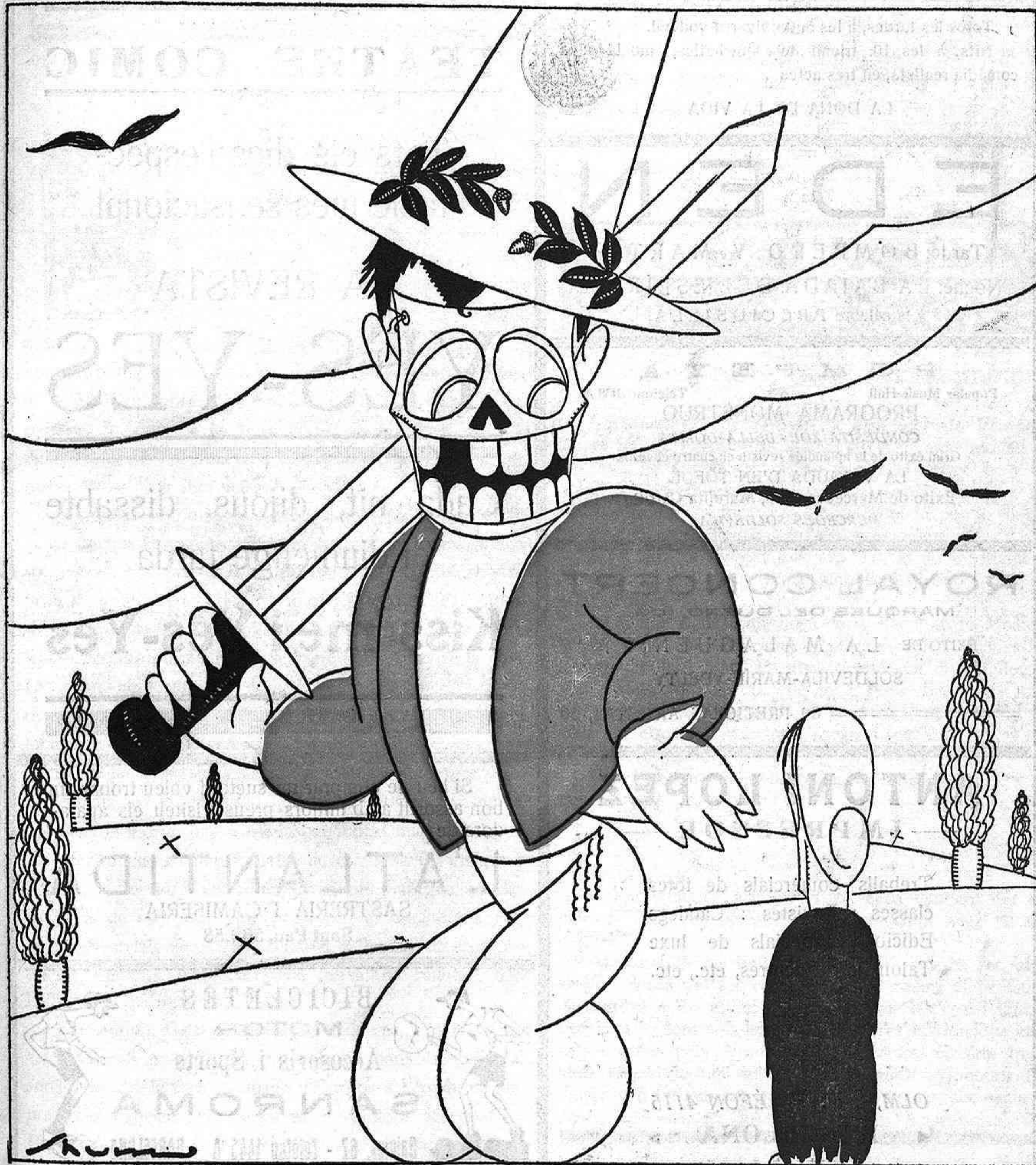

Barcelona 12 de febrer de 1926

L'Esquella de la Torratxa

ANY XLIX Núm. 2434 :-: 15 cts. :-: Atrassats 30^{rs}

L'ALEGRIA DEL CARNESTOLTES

—Esteu molt content aquest any, 'senyor' Carnestoltes!
—I com no estar-ho? Si tot ens va tan bé!

TEATRE CATALÀ ROMEA

Avui, divendres, nit: 50 representació de NYIGUI NYOGUI (Romea Revue). En obsequi al autor Sr. Montero, gran match de Boxa entre

RICART ALIS, Campió d'Espanya
i TOMAS COLA, Campió de Catalunya

Diumenge a dos quarts de 4: L'ANELL MERAVELLÓS
a dos quarts de 6: TARDANÍA i DEU HI FA MES QUE
NOSALTRES. Nit: NYIGUI NYOGUI (Romea Revue).

Es despatxa a Comptaduria

GRAN TEATRO ESPAÑOL

Totes les tardes, a les 5, un divertit vodevil.

Nits, a les 10: triomf de «Amichatis», amb la seva
comèdia realista, en tres actes

LA DONA DE LA VIDA

E D E N

Tarde: BOMBERO Y MARTIR

Noche: LA BAJADA DEL ESPÍRITU
y la célebre PRECIOSILLA

P O M P E Y A

Popular Music-Hall

Teléfono 2438 A.

PROGRAMA MONSTRUO

CONDESITA ZOE - BELLA DORITA

Gran éxito de la aplaudida revista en cuatro cuadros

LA VINGUDA D'EN TÓFUL

Exito de Mercedes Cros, Marujita Carrillo

MERCEDES SOLDEVILA

ROYAL CONCERT

MARQUES DEL DUERO, 106

ÉXITO DE LA MALAGUEÑITA

SOLDEVILA-MARÍN-YBELTY

80 PRECIOSAS ARTISTAS, 80

ANTONI LOPEZ — IMPRESSOR —

Treballs comercials de totes
classes : Revistes : Catàlegs
Edicions especials de luxe
Talonaris : Factures, etc., etc.

OLM, 8 :-: TELÉFON 4115

◀ BARCELONA ▶

OLYMPIA

Todos los días, tarde y noche:

MAX LINDER EN AMERICA

MI TIO ME ADORA

CARMEN, por CHARLOT

TEATRE COMIC

Tots els dies l'espec-
tacle més sensacional

LA REVISTA

YES-YES

Cada nit, dijous, dissabte
i diumenge tarda

Kiss-me i Yes-Yes

Si heu de comprar un sueter i voleu trobar un
bon assortit amb millors preus, visiteu els apar-
adors de

L'ATLANTIDA

SASTRERIA I CAMISERIA

Sant Pau, 56 i 58

BICICLETES
MOTOR
Accesoris i Sports

SANROMA

Balmes, 62 - Telèfon 1445 A - BARCELONA

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ

Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona:

Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

En fem massa

ci i allà. A Barcelona i a Madrid. Al Nord i al Centre i al Migdia, en fem massa. Millor dit, haurem sobrepassat la mesura de l'entusiasme quan en Franco hagi arribat a Buenos Aires, perquè quan escrivim aquestes ratlles encara està en camí. Ja no som sols a trencar la ponderació. Ja tots som uns desmesurats de punta a punta de la península. Jo puc parlar, perquè abans de que ningú sabés d'en Franco, jo vaig escriure el seu coratge. Jo, dins de la meva acció, he sostingut, amb to pindàric, la seva exaltació, i és per això que em puc permetre cridar: En fem massa!

Els diaris comuniquen les noves del raid a tota plana. A les portes de qualque redacció apareix un mapa de quatre metres. Els quioscs estan plens de fullets. Els nens rebran una lliçó geogràfica en totes les escoles. Els canons tiraran canonades. Els pobles, en molts llocs, com a València, acudirán al Municipi de seguida de saber-se la nova. Les campanes dringaran. Les sirenes udolaran. Tot Espanya serà un alleluia!, tot un poble un excelsud!, tot ciutadà un visca, tot objecte vibrador un soroll. Després, banquetes, vetllades, sessions solemnes, àlbums, missatges, balls, manifestacions i domassos. Un dia de Corpus, un dia de dissabte de glòria, una jornada patriòtica, una festa popular, concentrats en vint-i-quatre hores. Després, un que es decideix a fer un himne, uns altres que planegen un altre raid, els de més enllà que proposen un monument, i alguns industrials que ja es preparen a llençar els seus productes, un anís, un sueter, una gorra, un rellotge, baix l'advocació del nom d'en Franco.

Es comprèn l'engrescament americà, car, a la fi, és, per als espanyols trasatlàntics, l'empenta espanyola, i per als sudamericans, la nova arribada d'Europa a l'Amèrica, però nosaltres hauriem de conservar l'orgullosa serenitat del fa una cosa que està bé, però que no depassa la normalitat extraordinària. Sinó, sembla que siguem els primers asporats del succés, fent voleiar les campanes perquè ens

sembla gairebé miraculós lo succés, i que volem aprofitar-lo per si acàs no es torna a repetir.

Mesura, mesura... An els americans els hi hauria fet més impressió una actitud de digna alegria, com dient: "coses així les fem quan ens plau", que no pas aquest esbojarrament d'homes que semblen celebrar una gran garga amb la qual no s'hi comptava. Cridem, visca en Franco!, però engeguem el gramòfon.

PARADOX

DE LA FACULTAT DE MEDICINA

En Martínez Vargas treu foc pels queixals. Féu fer la inspecció a la Facultat de Medicina i li va anar tot tan malament, que sembla que a qui perilla el càrrec és a ell i no als professors que volia treure. El doctor Martínez Vargas només fa que anar i venir de Madrid per a veure si ho arregla, però cada cop ho veu més negre.

I, és clar, tot són excuses, ara. Tot és dir a tothom que ell no ha tingut res a veure amb la inspecció i que n'ha estat al marge.

El doctor Bonafonte, degà de la Facultat de Medicina, ha fet unes manifestacions dient que estava molt satisfet que la dignitat de la Facultat quedés en el seu lloc. Es planyé dels delators vils, que per a fer-se bon veure no tenen escrúpols en atacar als altres, i ha negat que fos possible que el doctor Martínez Vargas hagués quedat al marge de la inspecció.

Pobre rector, que encara es tornarà més petit del que és!

DE L'AJUNTAMENT

L'Ajuntament d'ara és un as; cada moment ens convencem més que no és possible que n'hi hagi un altre d'igual.

Al costat de les innombrables coses que ha fet, ara el senyor Ponsà vol fer economies. Vol reduir el pressupost de cultura a un milió, suprimint totes les coses inútils i perniciosos, com són les escoles i altres institucions culturals creades pels Ajuntaments anteriors. Creiem que si això fés, seria una glòria per a aquest Ajuntament. A l'any 1926 tothom sap que la cultura no serveix per a res.

AQUEST NUMERO HA ESTAT VISAT
PER LA CENSURA GOVERNATIVA

DE LA PRIMAVERA

Oficialment, encara no ha arribat la Primavera. Però nosaltres no hi tenim confiança en les coses oficials, francament. Per a nosaltres la Primavera ja ha arribat. I ha arribat, més que mai, amb majúscula.

La seva aparició, després d'aquests passats dies de vent, de pluja, de neu, ha estat una cosa esplèndida, meravellosa, apoteòsica.

Se'ns ha aparegut vestida de blau—blau de cel i de mar—i amb el cabells—el sol—rossos com l'or.

Quina imatge més cursi, veritat? Fillets meus, no cal queixar-se: la cursileria està a l'ordre del dia.

La Primavera! Ai, Senyor, quina cosa la Primavera! Sembla, quan arriba la Primavera, que un visqui dintre un pot de xarop de grosella. No s'hauria d'acabar mai la Primavera.

Un ja no l'espera, ja s'ha acostumat als dies de pluja, de fred, de neu, de vent. Ja s'ha acostumat al nas vermell, a les mans balbes, a l'enconstipat, a la pulmonia, als peneillons i a tots els demés números desagradables que té l'hivern. Ja pensa:

—Aquest any la Primavera ja no tornarà!

I torna. La Primavera sempre torna. I, al revés de les humanes criatures, torna més jova cada vegada. I més bonica. I més lleugera de roba, com és natural, tractant-se, com es tracta, d'una senyora. Sembla que, d'un quan temps ençà, les senyores, en matèria d'indumentària retornen a la clàssica fulla de parra. Ja està bé això. Ja està bé... fins a un cert punt.

Alegrem-nos de què la Primavera se'ns presenti amb poca roba. La Primavera és jova i sempre és agradable veure a una dona jova amb poca roba. Es com si la veiés en una estampa de La Via Parisienne o Eros.

I, sobretot, alegrem-nos de què hagi tornat. Amb els disgustos que passem, l'arribada de la Primavera ens convé molt.

VIRAI

El català triomfa

"El senyor Ventura i Sureda, secretari del Comitè Cultural de Nova York, comunica que a primers de març s'obrirà un curs de llengua catalana a la Universitat de Nova York. Els encarregats d'ell són el professor Harry C. Heaton, del Departament de Llengües Romàniques, i el senyor Pere Bach i Aita, català, professor de francès a la mateixa Universitat."

Veu's ací la notícia telegràfica que ha satisfet a molta de gent.

De dos anys a aquesta part, el català ha pres importància arreu del món. Ara, la llengua catalana, la seva ciència, la seva literatura, el seu art, han pres prou importància per a què tots els països civilitzats ho mirin amb respecte i els donguin l'alternativa. El nombre de traduccions a llengües estrangeres de les obres catalanes, ha augmentat

considerablement. En les antologies mundials de poesia o de prosa, es dona més atenció a la nostra literatura. A Amèrica s'escolten amb devoció les conferències i cursos de coses de Catalunya. A França, a la Universitat de la Sorbonne, han estat cridats professors catalans. Els diaris més importants d'Europa i d'Amèrica parlen sovint i amb respecte de nosaltres. I, ara, el fet de crear-se una càtedra de llengua catalana en una Universitat tan important com la de Nova York, és un triomf ben clar.

I tot això, tota aquesta importància que el món sencer dona a Catalunya, passa, precisament, quan algú vol bandejar la nostra llengua i segueix amb evident mala fe, tractant-la de dialecte i es diu que només serveix per a parlar-se en la intimitat de la llar i amb les minyones.

Alegrem-nos, doncs, d'aquest transcendental fet que a la Universitat de Nova York s'hagi creat la càtedra de llengua catalana a càrrec d'un professor ianqui i d'un altre català. Quan s'ha creat és que es veu que als Estats Units la llengua catalana interessa.

Abans que tot, l'amor

Mentre feia el seu viatge de noces, ha estat detingut el conegut assassí ianqui Martí Durkin, home que ha mort tres agents de policia.

Durkin és considerat el criminal més "bonic" dels Estats Units. Té vint-i-tres anys i compta les aventures amoroses a centenars. Totes les dones, àdhuc sabent qui és, se'l disputaven. Una vegada es trobava en un *dancing*, a Nova York, amb la seva amiga, l'escultural i excellent dansarina Betty Warner. La policia cercava a Darkin, car sempre se'ls havia escapat. Betty Warner, veient els detectius i policies que anaven a agafar al seu amic, va posar-se a dansar davant dels nassos dels perseguidors una dansa tan suggestiva i temptadora, que tots ells oblidaren la seva missió—cosa molt vulgar i corrent—i començaren a admirar i freturar la bella dansarina. Mentrestant, Martí Durkin havia fugit. Els detectius i agents feren proposicions a Betty i ella els contestà fent-los pam-i-pipa. Els pobres homes, encisats, quedaren tots afligits, i llavors un d'ells es recordà de Durkin. El cercaren, però fou inútil. I els perseguidors sortiren amb la cua entre cames sense el criminal més "bell" i sense la bella dansarina. D'aventures per l'estil per a escapar-se de la policia, Durkin en té forces, i sempre foren les dones qui el salvaren.

Ara, s'ha casat amb una gentil mosseta de divuit anys, que res no sabia de la seva vida. En el tren, a Chicago, fou agafat. Ella quedà parada i fou llavors com s'enterà de qui era el seu espòs. Desesperada, puix que ni tan sols havien pogut dormir ni una sola nit, exclamà:

—Què hi fa tot això? L'estimo, i l'amor és per damunt de tot. Seguiré estimant-lo i li seré fidel.

Lloem l'actitud d'aquesta xicota; és un model d'esposes. Per descàrrec de la nostra consciència i la de Martí Durkin, hem de dir que el més "bell" criminal dels Estats Units és una excellent persona, de molt bones qualitats i d'un fons recte: mai no havia robat sinó que coses assegurades, i tots els morts eren agents de la policia.

Donem a la dona el llibertinatge conjugal-social que té l'home, i llavors coneixereu i discutireu amb coneixement de causa l'amor de la dona.

LA DECENCIA DE LA MODA

— I tu no et disfresses aquest any?

— No, noia, em vaig triar un trajo de romana, però resultava massa decent, massa tapat!

El raid aeri

El raid del comandant Franco té una importància ben notable. Però no té una importància transcendental com se li ha donat oficialment i periodísticament. El seu aparell era prou bo per a què no hi hagués perill—encara que sí possibilitat—del fracàs, i altrement, abans que ell ja ho havia fet un portuguès. Però no hi fa res. Avui encara, no es parla de res més i sembla que Franco hagi atravesat el Pacífic i no l'Atlàntic. Al costat d'aquest raid, l'impost de cèdules i el llibre de vendes tenen una importància ben petita.

Nosaltres diem això en to d'elogi a la propaganda i a la importància que se li ha donat i se li dona.

“A las penas puñaladas”, va dir Sant Tomàs d'Aquino i han repetit Napoleó i Primo de Rivera. I trobem que cap frase no és tan justa i necessària com aquesta del cèlebre sant—savi que tantes intel·ligències universitàries justifica. De dues coses, sempre hem de donar més importància a la més alegre, per bé que l'altre sigui de més valor. Un raid sempre té una valor espectacular, i en canvi, un impost arbitrari que afecta la vida d'un país és una cosa enutjosa que molesta només d'haver-la de criticar.

Horaciana

Torno a ésser, ara, dins la llar paterna
on riu la joia com una guspira,
vi que en el veire de la copa canta
i raja cor en dintre.

Vinc de la lluita baladrera i folla
on la gentada de la urbs braceja
fent-te amb el llor escàs, quasi impossible
el pa de cada dia.

I ara reposo vora el foc que crema
tota l'angoixa de neguits i penes,
flam que espetegues d'escalfor benigna
i fas la nit més dolça.

Buit es el seti on segué mon pare
dintre el silenci de la nit que volta;
plora per ell, enllà, l'humil fontana
i riu una alta estrella.

Ara el celler germina vi dels avis,
sang de la terra, cor de les masies.
Ara reposa l'ideal que ens mena
i el seny es fortifica.

Fóra quimera que aquest vi tan noble
no l'apreguessin ben de cor les venes,
car porta a dintre sol de tots els dies
i brill de nits pregones.

Diu una mena de cançó ben franca;
dóna una joia i una força clares,
torna a la sang la carícia paterna
i fa el camí més plàcid.

SALVADOR PERARNAU

Una altra planxa

Els diaris estan fent una planxa darrera l'altra. S'han acreditat. Ara, tothom sap el que són.

Primerament, donar importància a un fet vulgaríssim com l'assassinat de la senyora Isabel Aldà, i en canvi ni esmentaven els recents decrets olles. Després, fan el gran *bombo* de l'arribada d'Amundsen quan arriba un simple comerciant. I, darrerament, la setmana passada, arribà un *yacht* noruec i de seguida els diaris començaren a dir que hi viatjava l'ex ministre anglès Mr. Asquith. Naturalment, aquest senyor no hi anava.

Però el més bo de tot és que les autoritats, sense preocupar-se d'esbrinar el que hi havia de veritat, cregueren a ulls cluc els periòdics i es traslladaren oficialment a saludar a Lord Asquith.

Tenim entès que el capità i els turistes del *yacht* encara riuen.

Guspira

—Què dius, que tu m'estimes? Es fallera!
Menteixes, dona; cerques només l'or...

—T'enganyes! Jo t'estimo amb tal manera
que és teu, si tu l'acceptes, el meu cor.

Si em venc és perquè és l'arma la vil paga
que em resta per lluitar en contra tof;
mes, tu pots trobar sota aquesta llaga
tota la il·lusió d'una flor del llot.

VÍCTOR CANIGÓ

La discrepància

En Pere i en Joan eren dos bons amics d'infantesa... Anaren plegats a estudi, tingueren sempre les mateixes idees en tot, ambdós s'establiren el mateix dia i es casaren també el mateix dia i mai tingueren la més petita discussió ni discrepància en res, tant que, fins en casar-se, ho feren l'un amb una Tecla i l'altre amb una altra Tecla...

Es ço que deien ambdós amics a tothom:

—Desenganyeu-vos... Per a ésser veritables amics no n'hi ha d'haver mai cap de discrepància... En havent-n'hi una només, ja no es pot ésser veritable amic de ningú...

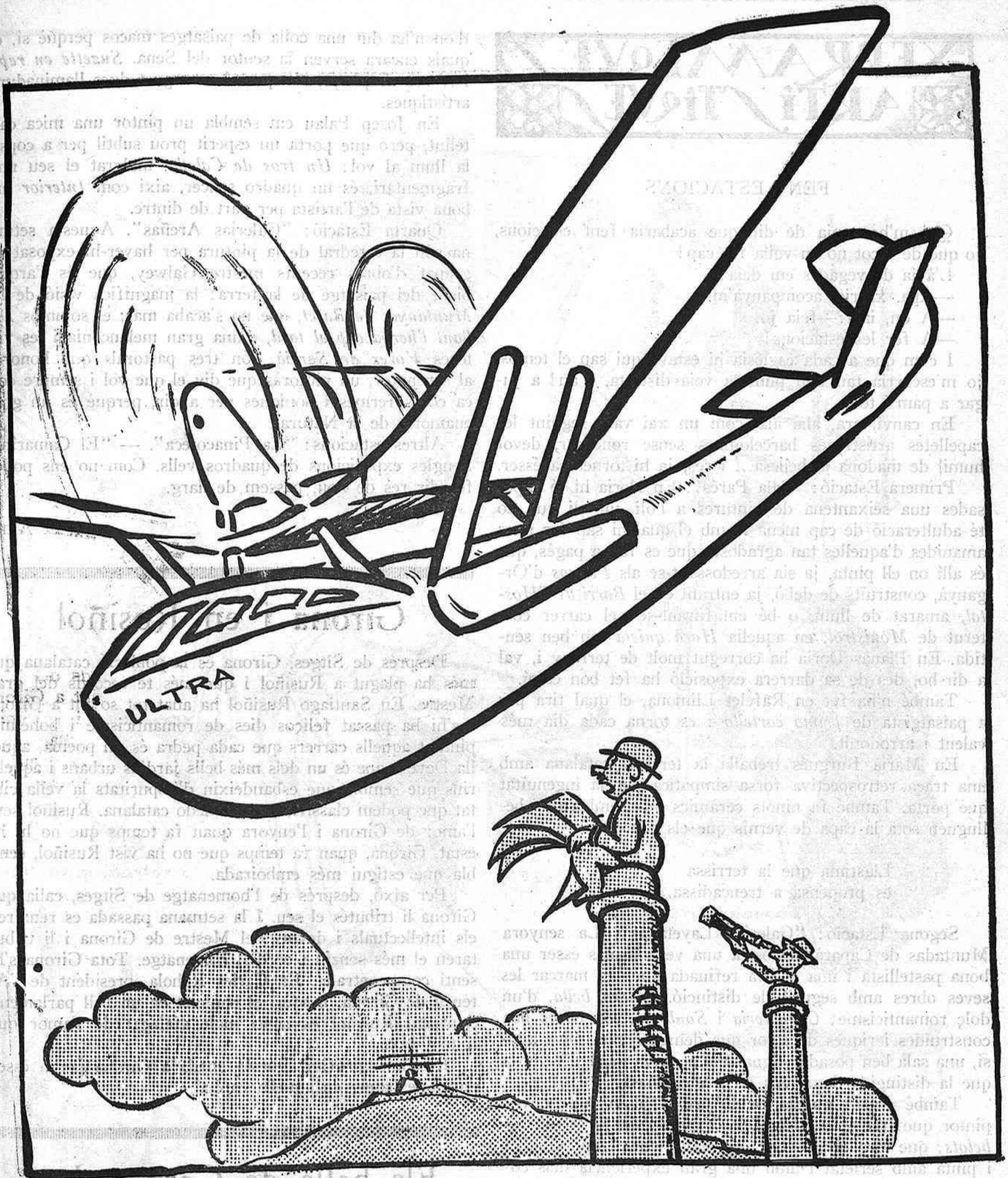
I succeí que un dia, havent-li recomanat a en Pere, un dels seus clients, a un bon home—molt entès en tota mena de treballs d'oficina—qui desitjava col·locar-se com a dependent i no poguent acceptar-lo el bon Pere per tenir del tot complert el personal de casa seva, s'apressà a recomanar-lo al seu amic Joan, boi dient-li:

—Per mica que puguis, pren-lo, perquè m'han assegurat que és un home que sap tocar totes les tecles...

—Doncs, preu per preu, te'l quedés—li respongué secament en Joan.

Restà en Pere un xic desconcertat davant la discrepància de pensar del seu amic i, des d'aquell dia, s'anà refredant de tal manera l'antiga amistat d'aquells dos homes que, avui, si es troben pel carrer, ja ni es saluden...

FIDEL GRIFOL

QUESTIÓ DE GUSTOS

El ball de l'artístic

El ball de disfresses del Círcol Artístic s'ha ajornat fins al dilluns. Es una llàstima, però ja se sap que el bo es fa esperar. I bo ho ha d'éser havent-se'n encarregat en Junyent, que en aquestes coses—com en totes les que es relacionen amb l'art—és el rei.

—Jo m'estimo més els «Plus-Ultra» de l'estanci!

Diuen que el saló estarà convertit en una selva tropical, però de les més tropicals que corren, amb palmeres, cocos, i tot el que s'acostuma a trobar en una selva. Diuen que serà una cosa fantàstica. Diuen que serà una cosa magnífica.

Ho creiem. Tractant-se d'en Junyent, ho creiem tot.

FENT ESTACIONS

Qui m'ho tenia de dir que acabaria fent estacions, jo que de xicot no en volia fer cap!

L'àvia de vegades em deia:

—Apa, xarric, acompanya'm.

—A on, iaia?—feia jo.

—A fer les estacions!

I com que a cada església hi estava qui sap el temps, jo m'escorria tan bon punt la veia distreta, i au! a jugar a pam i toc!

En canvi, ara, ala, ala, com un xai vaig seguint les capelletes artístiques barcelonines sense rondinar, devot humil de madona la bellesa... i res, ja hi tornem a ésser.

Primera Estació: "Sala Parés". En Doria hi té exposades una seixantena de pintures a l'oli, un oli que no té adulteració de cap mena i amb el qual hi sap fer unes amanides d'aquelles tan agradoses que es fan a pagès, que és allí on ell pinta, ja sia arredossant-se als *Porxos* d'Organyà, construïts de debò, ja entrant en el *Barri de l'Hostal*, amarat de llum, o bé entafurant-se pel carrer costerut de *Monistrol*, en aquella *Hora quieta* tan ben sentida. En Planas Doria ha corregut molt de terreny i, val a dir-ho, des de sa darrera exposició ha fet bon camí.

També n'ha fet en Rafelet Llimona, el qual tira per a paisatgista de *primo cartello* i es torna cada dia més valent i arrodonit.

En Marià Burgués treballa la terrissa catalana amb una traça retrospectiva forsa simpàtica per la ingenuïtat que porta. També fa ninots ceràmics que sembla que belluguen sota la capa de vernís que els cobreix.

Llàstima que la terrissa
es propensa a trencadissa.

Segona Estació: "Galerías Layetanas". La senyora Muntadas de Caparà demostra una vegada més ésser una bona pastellista i una artista refinada que sap marcar les seves obres amb seguell de distinció. *L'hora bella*, d'un dolç romanticisme; *Coqueteria* i *Soubrete*, són obres ben construïdes i riques de color que demanen una sala: això sí, una sala ben posada, digna de *La núvia* ideal i formosa que la distingida dama ens dóna a conèixer.

També és tot un senyor l'Aureli Tolosa: un senyor pintor que tracta les flors i les fruites com si fossin *bi-belots*; que toca el paisatge amb molta cura i que dibuixa i pinta amb serietat i amb una gran experiència dels colors i dels pinzells, ço que es palesa especialment amb la vista crepuscular de *Sant Esteve de Bas*, que jo hauria batejat amb el nom de *Baralla de llums*.

L'Agustí Antiga s'acredita de tenir bona mà en fer dibuixos a la faisó del cognom, els quals encara serveixen l'oloreta de Llotja. Res, que és una bona *ploma* i té lluc per a escollir assumptes interessants.

Tercera Estació: "Galerías Dalmau". En Torné Esquius que és un dels nostres millors dibuixants infantívols, hi té un grapat de coses que són per als grans i més encara per aquells que han estat a París de França,

d'on n'ha dut una colla de paisatges macos perquè sí, els quals encara serveixen la sentor del Sena. *Suzette en repòs* i *Nenes de platja*, són per al meu gust dues llaminadures artístiques.

En Josep Palau em sembla un pintor una mica cantellut, però que porta un esperit prou subtil per a copsar la llum al vol: *Un tros de Calella*, malgrat el seu nom fragmentari, és un quadro sencer, així com *Interior* una bona vista de l'artista per part de dintre.

Quarta Estació: "Galerías Areñas". Aquesta setmana són la catedral de la pintura per haver-hi exposat un grapat d'obres recents mestre Galwey, que és l'arquebisbe del paisatge de la terra: la magnífica visió de les *Muntanyes de Batet*, que no s'acaba mai; el somniós *Dallant l'herba cap al tard*, d'una gran melancolia i les vistoses *Vores de Sarrià*, són tres pastorals que honoren al seu autor, un pintoràs que diu el que vol i sempre cerca coses fermes i boniques per a dir, perquè és un gran enamorat de la Natura.

Altres estacions: "La Pinacoteca". — "El Camarín". Sengles exposicions de quadros vells. Com no ens poden fer dir res de nou, passem de llarg.

C. ARBÓ

Girona i en Rusiñol

Després de Sitges, Girona és la població catalana que més ha plagut a Rusiñol i que més té records del gran Mestre. En Santiago Rusiñol ha anat tot sovint a Girona i s'hi ha passat felços dies de romanticisme i bohèmia, pintant aquells carrers que cada pedra és un poema, aquella Devesa que és un dels més bells jardins urbans i aquells rius que sembla que esbandeixin d'impuritats la vella ciutat que podem classificar de Toledo catalana. Rusiñol sent l'amor de Girona i l'enyora quan fa temps que no hi ha estat. Girona, quan fa temps que no ha vist Rusiñol, sembla que estigui més emboirada.

Per això, després de l'homenatge de Sitges, calia que Girona li tributés el seu. I la setmana passada es reuniren els intellectuals i devots del Mestre de Girona i li tributaren el més senzill i cordial homenatge. Tota Girona s'hi sentí compenetrada. En Carles Rahola, president de l'Ateneu de Girona, li oferí el banquet en un bell parlament. Santiago Rusiñol es sentí molt afalagat de l'amor que li té Girona.

Rusiñol, aprofità aquesta anada a Girona per a ésser padrí de bateig en aquella capital.

Els balls de Carnestoltes

No ens vàrem equivocar en dir que els balls Auri-gemma-Cañadó al teatre de "Novedades" són els millors. Aquest any, com els altres, són els que resulten més de tots els que s'han fet i pel que es veu seran millors que tots els anunciats. Apa, amics de la xerinola, si voleu anar només en un sol ball de disfresses, no us hi penseu gens, aneu a un dels balls de "Novedades".

El ball infantil va ésser, també, esplèndid, va quedar tan bé com els balls per grans.

ARTS OFICIS DE MÉS O MENYS UTILITAT

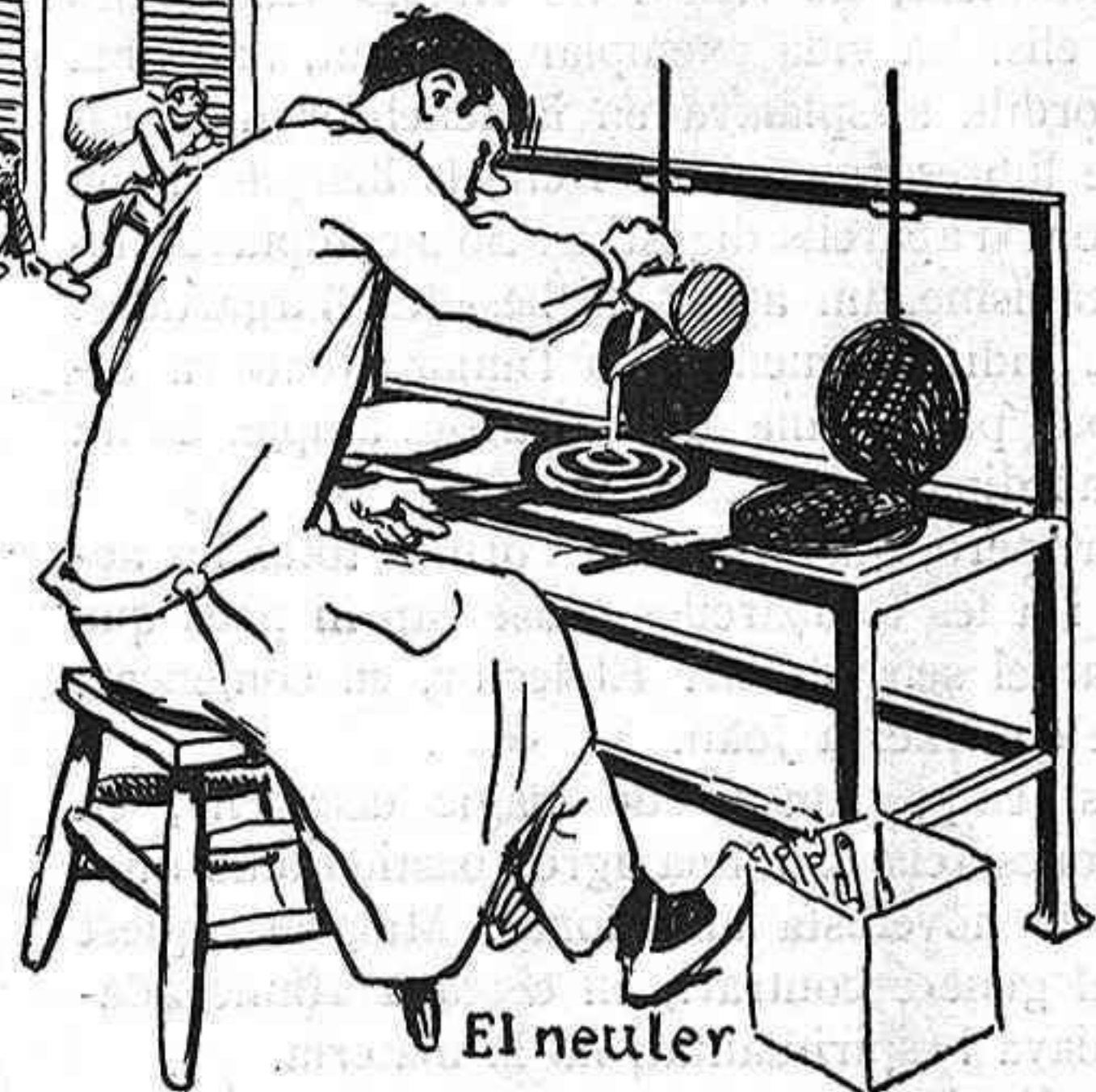
El pegot

El sereno

El neuler

L'emblanquinador

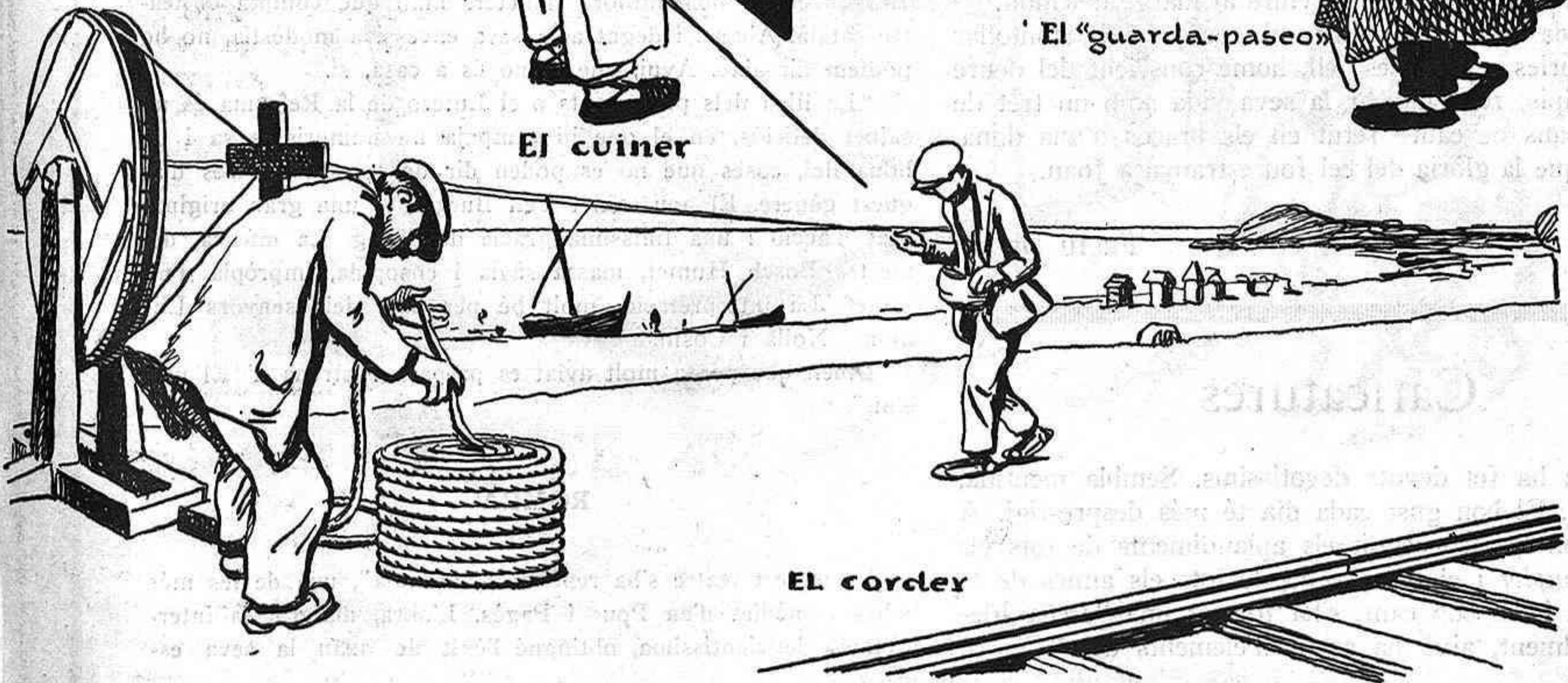
El cuiner

El "guarda-paseo"

El corder

Aquest últim ens sembla el de més utilitat.

L'enganyat

Joan menava una vida d'austeritat relativament poc envejable: les seves qualitats eren escarransides i gairebé nulles; hom podia classificar-lo entre les persones de bé, aquesta collectivitat de majoria esfereïdora que malden, sistemàticament, els vicis i les virtuts dels homes que no són amb ells. La vida exemplar de Joan, una línia recta tirada a cordill, s'esplaiava en la tenebror d'un escriptori farcit de llibres feixugosos i en els llençols d'una dispesa anorreadora d'aparells digestius. Sols comptava, llevat d'aquest mecanisme, un amor de besades llargarudes.

Com s'esdevé indistintament amb l'amor, Joan va ésser enganyat; això, per l'home de la mànega ample, és un cas ben poc extraordinari.

Havem de dir, però, que Joan féu l'orni a totes les accions audacioses i a les tombarelles sense cap ni peus que feien espeternegar el seu cervell? El lector, en començar, ha tingut cura de conèixer a Joan.

Joan, després, emprà un to de tràgic decadent; en menysprear les dones feia ús d'una agror bastida amb quatre frases fetes de novellista apassionat. Malgrat aquest desdeny envers el gènere contrari, ell cercava afamegadamment la dona: odiava l'espiritualitat, no la matèria.

El *cabaret* era l'únic lloc que podia resoldre el problema arbitrari de la dona. Joan passà per alt la retòrica fantàsica emprada per maldar aquests magatzems embadocadors del panxacontentisme; també aguantà amb heroïcitat la música estrofolària feta de lladruccs i de brams.

Joan trobà aquella cosa que cercava; era una noia esprimatxada i sense ànima, que feia l'amor al primer passavolant que treia el nas; més ben dit: una serp de mar.

Joan, en la seva nova professió de marit, no vivia; la noia del *cabaret*, la seva muller, l'enganyava. A l'inrevés de tothom, ell s'havia casat amb una dona que tenia un cor capriciós per a accontentar un exèrcit de famolencs; aquesta superfluitat no li feia ni fred ni calor; ara, aquesta dona havia fet un vot de castedat que l'empenyia a conquerir el cos i l'ànima del seu marit i a viure al marge del món.

Joan havia trobat una dona amb cor que feia trontollar les seves teories capricioses; ell, home conscient del deure i dels principis, féu cludicar la seva vida amb un tret de revòlver, abans de caure retut en els braços d'una dona. No cal dir que la glòria del cel fou estranya a Joan.

FELIU DEDÉU

Caricatures

En Fleta ha fet devots devotíssims. Sembla mentida, però és així. El bon gust cada dia té més desprestigi. A Barcelona, on ha aconseguit els aplaudiments de tots els amics del *couplet* i el menyspreu de tots els amics de la bona música i del bon cant, s'ha format una "Peña Fleta". Naturalment, això ha sortit d'elements del "Centro Aragonés".

Ara, aquesta penya ha organitzat un concurs entre dibuixants fracassats, entre *cuantos dibujantes luchan*—diu el cartell de convocatòria—y no han logrado concurrir a ninguna exposición. Es concediren tres premis a les tres

millors caricatures d'en Fleta. És molt gran això! Fixeu-vos-hi bé: concurs entre fracassats que han de fer la caricatura de Fleta! Els premis són, respectivament, de 100, 50 i 25 pessetes; val la pena de concedir premis, en un concurs, d'aquesta quantitat que n'hi ha per a enriquir al més exigent? Cal dir, però, que tot això està a l'altura intel·lectual d'en Fleta.

LICEO

Divendres de la setmana passada al teatre "Liceo s'estrenà l'òpera en tres actes "Les Burgraves", del senyor Lleó Sachs, inspirada en l'obra de Víctor Hugo. Una sola representació se n'ha donat.

Potser seria millor no parlar de "Les Burgraves", però el nostre deure d'informadors ens obliga a dir-ne dues paraules. Lleó Sachs és un corredor de joies francès que li ha agafat la mania de fer música, i el pobre senyor tracta l'art com tracta els seus clients joiers.

La setmana vinent parlarem del final de la temporada d'òpera.

TIVOLI

L'obra del mestre Morera "La Marieta de l'ull viu" continua amb el mateix èxit del dia que es va estrenar. El públic hi va que fa goig.

Amb "La Marieta de l'ull viu" s'estrenaren decoracions de Maurici Vilumara i Salvador Alarma. Els lectors ja suposaran que, tractant-se d'uns artistes com ells, les decoracions són del més bo que hi ha en l'art escenogràfic.

S'ha estrenat un sàinet del conegut escriptor Josep Burgas, "La lliga dels protestants o el Lutero de la Reforma". En Burgas és un dels millors sàineters amb què compta el teatre català. Abans, i degut a la seva excessiva modestia, no ho podíem dir això. Avui, que ja no és a casa, sí.

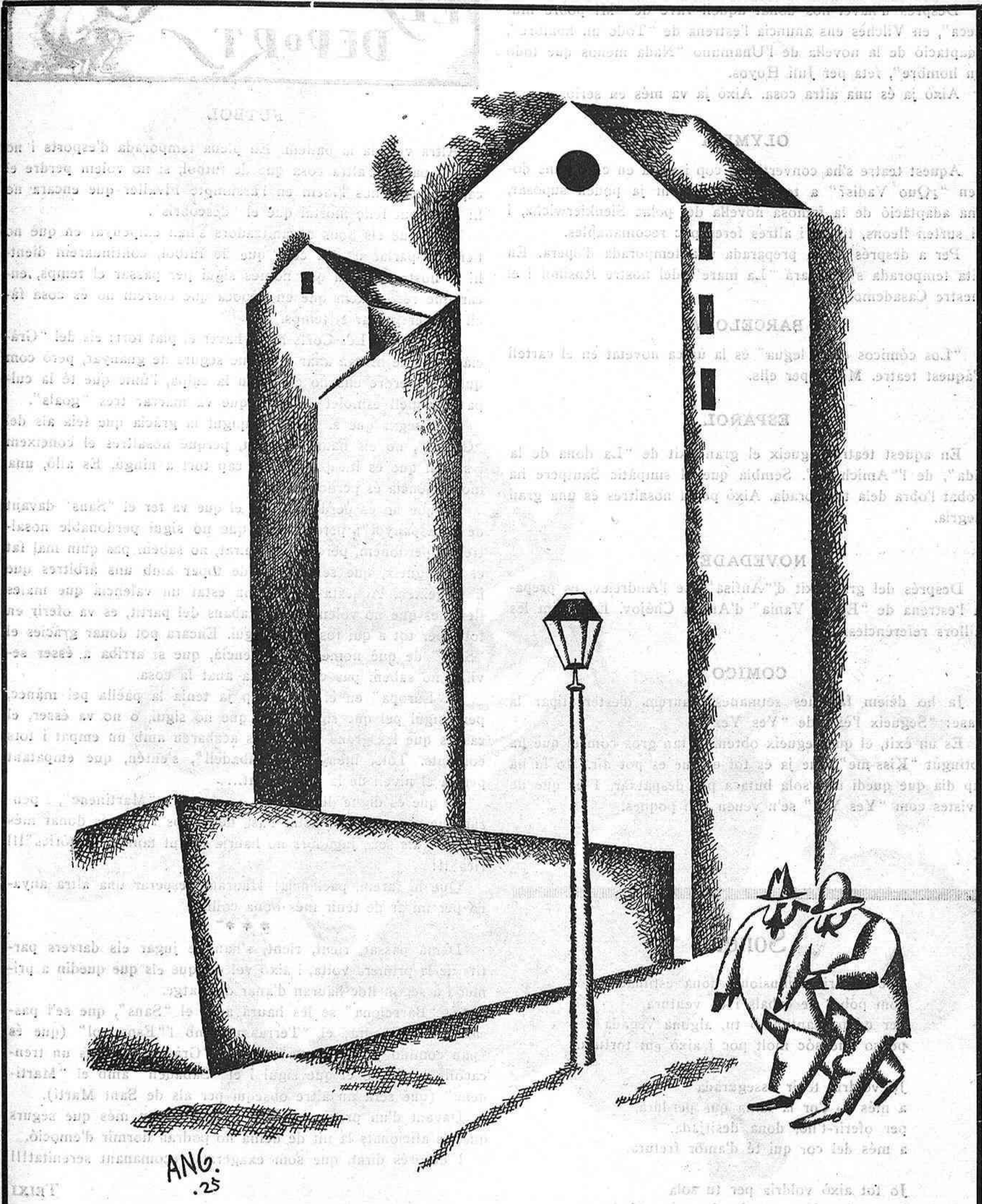
"La lliga dels protestants o el Lutero de la Reforma és un sàinet deliciós, en el que hi campeja un humorisme sa i de bona llei, coses que no es poden dir de totes les obres d'aquest gènere. El nou sàinet d'en Burgas té una gran originalitat d'acció i una finíssima gràcia de diàleg. La música, del mestre Bosch Humet, massa sàvia i ensopida, impròpia d'un sàinet. La interpretació, molt bé per part dels senyors Llimona, Nolla i Cosín.

Diuen que per a molt aviat es prepara l'estrena d'"El pati blau".

ROMEA

En aquest teatre s'ha reprès "Tardania", una de les més belles comèdies d'en Pous i Pagès. L'obra, malgrat la interpretació deficientíssima, obtingué l'èxit de quan la seva estrena.

Però és verament llastimós que els actors del nostre estimat teatre català surtin a representar comèdies de tan llastimosa manera. És que la companyia del teatre "Romea" no assaja?

ANG.
.25

TOTS POBRES

—Sembla que ja s'han acabat els atracaments.
—I a qui vols que atraquin, si ja ningú té tres pessetes?

GOYA

Després d'haver-nos donat aquell rave de "Mi pobre muñeca", en Vilches ens anuncia l'estrena de "Todo un hombre", adaptació de la novella de l'Unamuno "Nada menos que todo un hombre", feta per Juli Hoyos.

Això ja és una altra cosa. Això ja va més en serio.

OLYMPIA

Aquest teatre s'ha convertit de cop i volta en cine i ens donen "¿Quo Vadis?" a tot drap. Es, com ja poden suposar, una adaptació de la famosa novella del polac Sienkiewicz, i hi surten lleons, tigres i altres feres poc recomanables.

Per a després hi ha preparada una temporada d'òpera. En dita temporada s'estrenarà "La mare", del nostre Rusiñol i el mestre Casademont.

BARCELONA

"Los cómicos de la legua" és la única novetat en el cartell d'aquest teatre. Millor per ells.

ESPAÑOL

En aquest teatre segueix el gran èxit de "La dona de la vida", de l'"Amichatis". Sembla que el simpàtic Santpere ha trobat l'obra dela temporada. Això per a nosaltres és una gran alegria.

NOVEDADES

Després del gran èxit d'"Anfisa", de l'Andreiev, es prepara l'estrena de "El tío Vania" d'Antón Chéjov. En tenim les millors referències.

COMICO

Ja ho dèiem fa dues setmanes, haurem d'estereotipar la frase: "Segueix l'èxit de "Yes Yes".

Es un èxit, el que segueix obtenint, tan gros com el que ha obtingut "Kiss-me", que ja és tot el que es pot dir. No hi ha cap dia que quedí una sola butaca per despatxar. I és que de revistes com "Yes Yes" se'n veuen ben poques.

BOB

Sonet

Sóc tan ric d'illusions, dona estimada,
com pobre de cabals i de ventura,
per ço pensant amb tu, alguna vegada
penso que sóc molt poc i això em tortura.

Jo voldria tenir assegurada
a més de l'or la fama que perdura,
per oferir-t'ho, dona desitjada,
a més del cor qui té d'amor fretura.

Jo tot això voldria per tu sola
i em plau forsa, però, el no posseir-ho
perquè ço que ara penso m'aconsola.

Podria dubtar jo en cas de tenir-ho
amb el que més a l'home desconsola...
i callo, per no ofendre't sols al dir-ho.

V. C.

FUTBOL

Altra vegada la ballem. En plena temporada d'esports i no es pot parlar d'altra cosa que de futbol, si no volem perdre el cap, trencant-nos l'ídem en l'assumpte Fivaller que encara no hi ha hagut felicitat mortal que el "descobris".

Com que els bons organitzadors s'han empenyat en què no hem de parlar d'altra cosa que de futbol, continuarem dient-hi la nostra, encara que només sigui per passar el temps, encara que reconeixem que en l'època que correm no és cosa fàcil poguer passar el temps.

Al camp de Les Corts hi va haver el plat fort: els del "Gràcia" diu que hi van anar més que segurs de guanyar, però com que van perdre ells no en tenen la culpa, l'únic que té la culpa és aquell esmolet d'Arnau que va marcar tres "goals".

Ben segur que si hagués sapigut la gràcia que feia als del "Gràcia", no els hauria marcat, perquè nosaltres el coneixem i sabem que és incapaç de fer cap tort a ningú. Es allò, una inconsciència és perdonable.

El que no és perdonable és el que va fer el "Sans" davant de l'"Espanyol"; però encara que no sigui perdonable nosaltres el perdonem, perquè ben mirat, no sabem pas quin mal fat el persegueix, que sempre ha de topar amb uns àrbitres que li fregeixen. Aquesta vegada ha estat un valencià que males llengües que no volem creure, abans del partit, es va oferir en tot i per tot a qui fos o qui sigui. Encara pot donar gràcies el "Sans" de què només era valencià, que si arriba a ésser sevillà, no sabem pas com hauria anat la cosa.

L'"Europa" en el seu camp ja tenia la paella pel mànec, però sigui pel que sigui o pel que no sigui, o no va ésser, el cas és que les grans confiances acabaren amb un empat i tots contents. Tots, menys el "Sabadell", s'entén, que empatant perdía el nivell de la possibilitat...

El que és digne de llàstima és el pobre "Martinenc", i pensar que si no hagués estat l'ase dels cops i hagués donat més "raons" als seus jugadors no hauria tingut tantes "victòries"!!!

Que hi farem, paciència! Hauran d'esperar una altra anyada per mirar de tenir més bona collita.

***

Demà passat, rient, rient, s'han de jugar els darrers partits de la primera volta, i això vol dir que els que quedin a primer i a segon lloc hauran d'anar de viatge.

El "Barcelona" se les haurà amb el "Sans", que se'l passarà per la pedra; el "Terrassa" amb l'"Espanyol" (que és "pan comido"); l'"Europa" amb el "Gràcia" (que és un trencaolls o caps o el que sigui i el "Sabadell" amb el "Martinenc" (que serà un altre obsequi per als de Sant Martí).

Davant d'un programa com aquest, estem més que segurs que els aficionats la nit de demà no podran dormir d'emoció.

I després diran que som exagerats recomanant serenitat!!!

TEIXI

El diner és l'escorçó que s'ha cruspit a la vergonya i a la dignitat; però s'ha trobat una inversió lloable, un apòdosis etern; la roba farà la persona, el Respecte i l'esguard farà la bondat, la Serietat.

TARTUF-SENYOR ESTEVE

—Ja ha arribat la meva!... Ara a fer tots els disbarats que em passim pel cap... Que després ja passarem bugada!

Idil·li interromput

Un dilluns al matí el Parc de la Ciutadella de la nostra ciutat estava ben poc concorregut. Tot just si es veien dues persones cada cinc minuts.

Una parella—ell un estudiant, ella una gentil modisteta—s'hi trobaven a pler. Mai no havien trobat un passeig públic tan solitari. Es passejaven agafats per la cintura pels jardins del Parc i a cada cinc minuts es feien apassionats besos que duraven cinc minuts.

De mica en mica s'anaven acostant cap a la col·lecció zoològica. Amb tota calma anaven mirant les gàbies d'animals. Davant de cada gàbia, un dels seus apassionats petons.

Ja havien recorregut gairebé tota la col·lecció. Els mancava veure poques bèsties. Cal dir, però, que a ells tant se'ls endonava que en manquessin poques com moltes; el que els interessava era la seva amor.

De sobte, quan es feien un bes, un guàrdia els digué que estava prohibit fer-se petons i els ensenyà un cartellet clavat en una gàbia que deia:

“Està prohibit molestar i excitar als animals”.

La setmana passada, en Josep Maria Junoy donà a l'“Ateneu Barcelonès” una conferència sobre “Al marge de la política i de l'estètica de Charles Maurras”. Explicà la personalitat de Maurras, la influència que ha exercit en ell i donà més atenció que a res al seu pur llatinisme.

Fou una conferència molt agradable.

Els directors dels diaris de Barcelona han sol·licitat la desaparició de la Censura. Fins s'hi associat “La Vanguardia”. No calia, així com així, sap que per res ha de preocupar-se.

No creiem en l'eficàcia del manifest.

Es un truc que deixa en ridícul als directors.

Els que salven el seu procedir són els propietaris, que haurien d'haver arreglat aquest assumpte en forma més honorable.

L'Ajuntament ha fet obres a molts carrers. Treballa molt i es fan millores a moltes vies. Però, ara ve lo gros. Una vegada fetes, els propietaris se les han de pagar... Però, vaja, són esplèndids: van a mitges.

Paga el Consistori... i el poble.

Han llegit el que ens costa el cuidado dels formosos jardins de l'escultural i set vegades immortal Plaça de Catalunya?

Cal llegir “El Diluvio” del dijous, dia 4.

La friolera de 125.074 pessetes.

Vint-i-cinc mil duros!... Tira peixet!

Nosaltres esperem veure amb què s'han invertit aquests diners.

Quan ho vàrem llegir ens recordà el “Josepet de Sant Celoni”, aquell mot de “el meu pare involucrava”...

No comprenem altra cosa! Portem “El Diluvio” clavats al pensament, i els 25.000 duros desclavats de l'ànima...

Anem cridant: Visca el projecte del senyor Nebot!...

Pugen les subsistències. Els amos—segons quins—abaixen els jornals d'una manera esgarrifosa. Què ha de fer l'obrèr? Senzillament: fer-se del P. U. P.

Potser serà la única solució per resoldre aquest problema que no hi veiem el cap ni la cua.

En Mussolini no deixa ballar a les noies a la Plaça Pública. Es veu que no està per músiques, i tan orga que és aquest Mussolini.

A França ens tenen enveja.

Allà el “franco” ha baixat.

I en canvi als espanyols el “Franco” els ha pujat.

A Berlín, per gran majoria de vots, els socialistes han tret el nom de la Plaça del Rei i li han posat Plaça de la República.

Per naps, per cols o per xirivies, el comandant Franco s'ha gut d'aturar diverses vegades i ha fet la travessia de Palo a Buenos Aires amb els mateixos dies que la fa un vapor. En qüestió de temps no hi hem guanyat res. Vaja, tanmateix ens estimem més anar a Amèrica amb vapor.

Hem rebut “Comèdia d'amor i de dolor”, de Manuel Valldeperas; “Amor i excursionisme”, de Josep Barrillón i Manuel Valldeperas, i la novella “Música celestial o músics i danzantes”, de Paulo de Vera.

Agraïts.

P. M.: Rebut el vostre nou carnet. Anirà.—J. O. B.: No, això no pot anar.—F. T. de Salt: Ens estimaríem més que ens enviéssiu alguna prosa. Però, curta.—J. M. P.: No, malgrat tot, és massa seriosa la vostra prosa; no acaba d'encaixar amb un periòdic humorístic. I consti que està bé.—E. V.: També anirà. No podem respondre, però, quan; tenim molt d'original.—J. B.: Continuen anant-nos bé les vostres espurnes. Us preguem, no obstant, que escrigueu coses més curtes. Aquesta, l'hauré de mutillar, perquè és massa llarga.—J. O.: Està bé, però és massa llarga.—Esc: No pot anar el vostre dibuix.—C. de M.: El vostre és pessim.—Ll. S. F.: Es massa enganxosa la vostra poesia.—J. C. C.: El vostre conte és molt llarg, però potser el guardarem per a l'Almanac.—R. C. F.: No hi ha res a fer, amb poesies com aquesta.—N. M.: Hem acceptat tots els vostres articles, sinó que per l'excés d'original encara no ens ha estat possible publicar-los.

Llibreria Espanyola d'Antoni López ♦ ♦ Rambla del Mig, 20, Barcelona

TELÈFON A. 4115

Obra nueva

ANGEL OSSORIO

Cartas a una muchacha, sobre temas de Derecho civil

Pesetas, 5

NOVEDAD

E. GUTIÉRREZ-GAMERO

Mis primeros 80 años

(Memorias)

Ptas. 5

JOAQUIN CIERVO

PINTORES DE ESPAÑA

(Años 1840 a 1874)

Un tomo tela: Ptas. 18

Enrique Sienkiewichz

¿QUO VADIS?

PESETAS, 2

DENTRO POCOS DÍAS

OBRAS COMPLETAS DE SANTIAGO RUSIÑOL

Tomo II

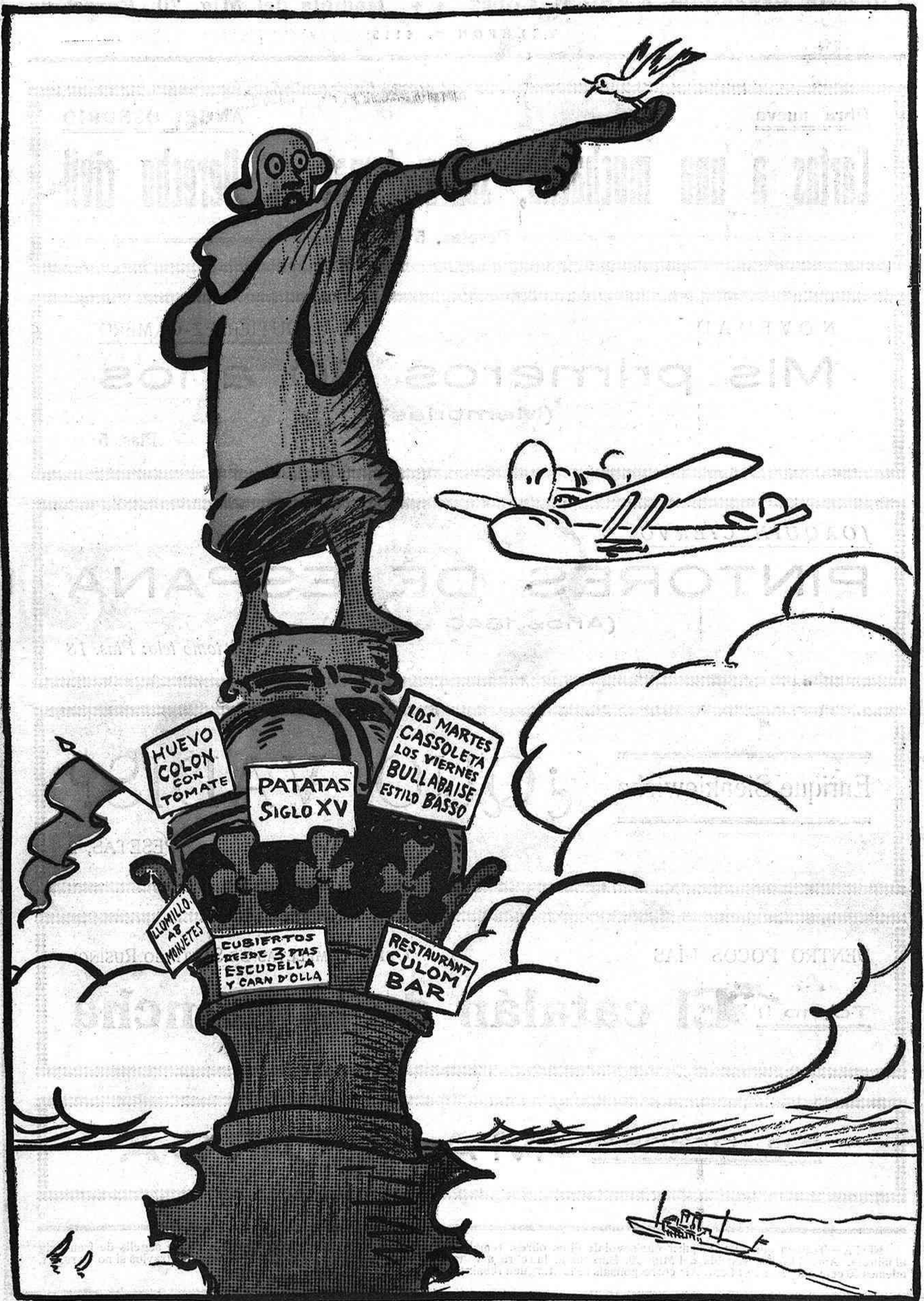
El catalán de la Mancha

En prensa MALLORCA

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Cir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no és remet, ademés 30 cèntims per a certificat. Als corresponsals se'ls atorguen rebaixes.

LA DECADENCIA DE COLON

—Al portre descolpiont Entre el restaurant i els vots d'en Franco, l'han ben acabat els quants.

LA DECADENCIA DE COLON

—Ai, pobre descobridor! Entre el restaurant i els vols d'en Franco, t'han ben acabat els quartos.